

1EÖTVÖS
www.eotvos100.hu

A Magyarhoni földtani Társulat szakmai beszámolója a Földtani és Geofizikai Vándorgyűlésről (2019. október 3-5., Balatonfüred)

A Magyarhoni Földtani Társulat és a Magyar Geofizikusok Egyesületének elnöksége 2018. évben úgy határozott, hogy 2019. évben közös Földtani és Geofizikai Vándorgyűlést szervez, tekintettel arra, hogy a 2019. évhez a hazai földtudományoknak két jelentős jubileuma kapcsolódik. 150 éve alapították a Magyar Királyi Földtani Intézetet, melynek jogutódja a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, illetve 100 éve halt meg báró Eötvös Loránd világhírű fizikus és geofizikus, a torziós inga megalkotója. A Vándorgyűlést 2019. október 3-5 között, Balatonfüreden, a Hotel Margarétában rendezte meg a két tudományos egyesület.

Társulatunk a földtani szakmai program mellett a technikai előkészítést és lebonyolítást végezte a háromnapos konferencián, amely hagyományosan egy plenáris előadói nappól egy szekció előadói nappól és egy terepbejárás programból tevődött össze. Ez utóbbinak volt része emléktábla elhelyezése és egy emlékfá ültetése Eötvös Loránd tudományos munkásságának tiszteletére, Balatonfüreden a Tagore sétányon, a Balatonfüredi Önkormányzattal közösen

Előkészítő munkák

A Vándorgyűlés előkészítő munkálatai 2018. évben kezdődtek. A két egyesület elnöke és ügyvezetői előzetesen bejárták a rendezés lehetséges helyszíneit, valamint a tervezett terepi program megállóit, majd kiválasztották a végleges helyszínt, és Társulatunk lefoglalta a Hotel Margarétát a konferencia idejére.

Technikai előkészületek

Társulatunk létrehozta a rendezvény saját honlapját, és elkészítette a jelentkezéshez szükséges on-line regisztrációs felületet, amely a konferenciára jelentkezők összesítésére szolgált, majd elkészítette a Vándorgyűlés első és második körlevelét a fontos határidőkkel, és azt levelezőlistáján mintegy 900 főnek küldte ki.

https://foldtan.hu/hu/foldtudomanyi_vandorgyules_2019

Szakmai előkészületek

A rendezvény szervezőbizottsága a két egyesület elnöke, titkára és ügyvezetője részvételével alakult meg. A szervezőbizottság felkérésére tudományos bizottság alakult, amelynek tagjait a két egyesület neves szakemberei alkották. A két bizottság megállapodott a védnökök, valamint a Vándorgyűlés első napi plenáris ülése előadóinak személyéről, akikhez eljuttatta a hivatalos felkérést (1 sz. melléklet: felkérő levél).

A két bizottság megállapodott a terepi nap tematikáját és programját illetően, 2019. évben új terepbejárás következett, ezt követően Budai Tamás, Társulatunk elnöke elkészítette a kirándulásvezetőt.

A jelentkezések megindulása után a szakmai előadások szekciókba csoportosítása történt meg, és a beküldött előadás-kivonatokat a rendezvény tudományos bizottsága lektorálta.

Három szekciót állítottak fel: földtani, geofizikai és bányászati előadások témájában, amelyhez vízföldtani és fenntarthatósági témájú előadások is kapcsolódtak. (2. sz. melléklet: program)

A lektorálás után Társulatunk megkezdte a konferencia-kiadvány nyomdai előkészítését, majd nyomdába adta az anyagot (3. sz. melléklet, konferenciakiadvány).

A vándorgyűlés védnöki felkérését elfogadta: Áder János, köztársasági elnök, Bóka István, Balatonfüred polgármestere (BFT elnök), Borhy László az ELTE rektora, Gelencsér András, a Pannon Egyetem rektora, Puskás Zoltán, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságának igazgatója, Szűcs Péter, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karának dékánja

Megvalósítás

Plenáris előadói nap, október 3.

A rendezvényen 120 fő regisztrált résztvevő jelent meg, a hazai kutatóintézetek és felsőoktatási intézmények, valamint cégek képviselőiben. A Vándorgyűlés díszvendége volt Sierd Clothing az utrechti egyetem professzora, az Európai Tudományos Akadémia elnöke, valamint két erdélyi szakember, mindketten az Erdélyi Magyar Tudományos Társaság képviselői.

A Vándorgyűlés regisztrációs asztala

A megnyitón a Vándorgyűlés résztvevőit Bóka István a Balatonfüred polgármestere, Fancsik Tamás, a 150 éves intézmény jogutódja a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat elnöke, Zelei Gábor a Magyar Geofizikusok elnöke, és Budai Tamás a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke köszöntötte.

Zelei Gábor köszönti a Vándorgyűlés résztvevőit

A Vándorgyűlés hallgatósága

A rendezvény első napján kilenc plenáris előadás hangzott el. Az első előadó Sierd Cloetingh volt, aki előadásában a földtanban rejlő lehetőségeket mutatta be. Fancsik Tamás a magyarországi földtani kutatás és a bányászat jövőjéről beszélt.

Sierd Cloetingh előadása

Ez után a jubileumokra emlékező előadások következtek: Brezsnýánszky Károly, a Magyar Állami Földtani Intézet korábbi igazgatója előadásában a 150 éve alapított Földtani Intézet nagy ívű tudományos eredményeit foglalta össze. Magyar Balázs, a Geofizikusok egyesületének alelnöke pedig a természettudományok hercegéről, a gyakorlati geofizika atyjáról, Eötvös Lorándról emlékezett meg.

Brezsnýánszky Károly előadása

Tímár Gábor: Az "eötvösi" hagyományok tegnap, ma és lesznek-e holnap? című előadásában a földtudományok felsőoktatásának jelenlegi állását és jövőbeli alakulását elemezte.

Az emlékező előadások után a Balaton-környékével kapcsolatos szakmai előadások hangzottak el:

Budai Tamás: A Balaton-felvidék földtana

Pósfai Mihály, Cserny Tibor: A Balaton üledékeinek kutatása

Visnovitz Ferenc, †Horváth Ferenc, Hámori Zoltán, Tóth Tamás: Szeizmikus kutatások a Balaton környezetében

Vörös Attila: Paleontológiai kutatások a Balaton-felvidéken

Kovács Attila: Karbonátos vízádók hidraulikai viselkedése és osztályozása hazai példákon keresztül

Korbély Barnabás: Bakony–Balaton UNESCO Geopark: jóval több, mint földtani csodaország

A plenáris előadások déli szünetében sajtótájékoztatót tartott: Puskás Zoltán (Balaton-felvidéki Nemzeti Park igazgatója, Hári Lenke (alpolgármester Balatonfüred), Fancsik Tamás (Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat elnöke), Budai Tamás (Magyarhoni Földtani Társulat elnöke), Zelei Gábor (Magyar Geofizikusok Egyesületének elnöke), Vonderviszt Ferenc (Pannon Egyetem rektorhelyettese). A sajtó képviselőiben megjelent a Füred Tv, és a Veszprémi Napló.

Zelei Gábor nyilatkozik a Füred Tv munkatársának

A sajtótájékoztató résztvevői

Az ebéd előtt zajlott a hat beérkezett poszter bemutatója.

Az első nap gazdag programja után zenés kultúrműsorral egybekötött gála vacsorán vehettek részt a jelenlévők.

Szekció előadások napja, október 4.

A beérkezett előadások szakmai bírálata után a földtani szekcióba kilenc, a geofizikai szekcióba tíz, a bányászati szekcióba kilenc előadás került.

A földtani szekció előadásai közül korszerűségüket tekintve kiemelendő Kovács István János és szerzőtársai előadása a víz újonnan felismert szerepéről a litoszféra-asztenoszféra rendszer dinamikájában a Pannon-medence alapján, valamint Maros Gyula és szerzőtársai előadása a Pannon-medence 3D modelljéről.

Kercsmár Zsolt előadása a földtani szekcióban

A geofizikai szekcióban is kurrens témák hangzottak el: Csontos András, és szerzőtársa a Tihanyi Geofizikai Observatóriumban jelenleg folyó kutatásokat ismertette. Takács Ernő ásványi nyersanyag-kutatás geofizikai módszerekkel történő lehetőségeit mutatta be. Szongoth Gábor a mélyfúrás-geofizika utóbbi 50 évben történt fejlődéséről beszélt. Hegymegi László és szerzőtársai a magyar fejlesztésű földmágneses műszerek elterjedését mutatta be a világban.

A bányászati szekcióban Zelei Gábor a hazai bányászat kihívásairól és lehetőségeiről beszélt. Ez után két EU 2020 projekt ismertetése következett, mindkettő a 21. század modern, fenntartható nyersanyag kutatási és bányászati lehetőségeinek kifejlesztésére indult, ezekben Társulatunk, mint harmadik partner aktív szerepet vállalt. Zajzon Norbert az UNEXMIN és ROBOMINERS projektekről beszélt. Az első projekt célja a vízzel elárasztott bányák kutatására kifejlesztett robot előállítás volt. A projekt lezárult, létrehozták a nyersanyagkutató szenzorokkal ellátott robot több prototípusát, amelyek sikeres tesztelése megtörtént, többek között Magyarországon a Molnár János-barlangban.

A ROBOMINERS projekt 2019. évben indul, ennek célja olyan önmagát összeszerelő bányászati robot kifejlesztése, amely fűrólyukakon keresztül vezethető le már felhagyott bányákba, annak érdekében, hogy ott kutatási és bányászati tevékenységet folytasson.

Hartai Éva a 2019. évben lezajlott CHPM 2030 projektről beszélt, amelynek keretében kísérleti körülmények között valósították meg a nagymélységű, érceteket is harántoló geotermikus kutak kombinált felhasználását, azaz oldott állapotban hozták felszínre az ércanyagot, melyet azután kinyertek a vízből, és ezen felül a geotermikus hőt is hasznosították, valamint áramot is termeltek.

A további előadások közül kiemelendő Magyar Balázs és szerzőtársai előadása az alginit, a perlit és zeolit ásványok környezetvédelmi hasznosításáról.

Magyar Balázs előadása a geofizikai szekcióban

1EOTVOS
www.eotvos100.hu

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

Szanyi János a felszín alatti vizek felhasználásáról és védelméről beszélt, amely az emberiség jövőjének záloga.

Szanyi János előadása

Terepi nap, október 5.

A rendezvény utolsó napjára buszos szakmai terepbejárást szerveztünk a Balaton-felvidék jelentős földtani pontjaira. A Balaton-felvidék két nemzetközi jelentőségű földtani alapszelvénye közül a középső-triász rétegsort Felsőörsön, majd a balatonarácsi vasúti bevágásban a perm/triász határszelvényt tekintettük meg, Budai Tamás és Haas János geológus professzorok vezetésével.

Felsőörs

Balatonarács

A terepi nap a balatonfüredi Tagore sétányon egy ünnepséggel folytatódott, ahol báró Eötvös Loránd, a világhírű természettudós tiszteletére emléktáblát avatott és emlékfát ültetett közösen a Balatonfüredi önkormányzat, a Magyarhoni Földtani Társulat és a Magyar Geofizikusok Egyesülete. Beszédet mondott Bóka István polgármester és Zelei Gábor MGE elnök. Rövid ünnepi műsort adott a balatonfüredi Eötvös Loránd Általános Iskola gyermekkórusa és a helyi fúvós zenekar. Az emlékfá ültetése után közösen leplezték le az emléktáblát, majd koszorút helyeztek el a Polgármester és a két egyesület elnöke. Az ünnepségen jelen voltak a sajtó képviselői és az esemény iránt érdeklődő helybeliek.

<https://kultura.balatonfured.hu/event/emlektabla-avatas/>

A terepi program további pontjait Sárdy Júlia a Balaton-felvidéki Nemzeti Park geotúra-vezetője mutatta be a résztvevőknek.

Elsőként Tihanyban álltunk meg a Levendula Háznál, ahol rövid ismertetést kaptunk a Tihanyi-félsziget vulkánosságáról és a vulkáni utóműködésekről, ez után egy érdekes kisfilmet nézhettünk meg a világhírű tihanyi levendulásról, majd megtekintettük a földtani kiállítást.

Ez után a geopark egyik legérdekesebb bemutatóhelye következett, a Monoszló melletti Hegyestű. Itt a bazaltvulkánosság térbeli és időbeli eloszlásáról, valamint a bazaltok formakincséről és felhasználásáról kaptunk tájékoztatást.

Utolsó állomásunk Pula volt, ahol a világhírű, egyben hungarikumként nyilvántartott alginitet, annak felhalmozódási körülményeit, és a pulai krátertavak kialakulását ismerhettük meg.

Média megjelenés

A Füred TV riportfilmje: <https://furedtv.hu/video/mit-rejt-a-fld-mlye-fldtani-s-geofizikai-vndorgyuls>
<https://balatonfured.hu/>

Kötelezettség vállalások

A Vándorgyűlés körlevelein, meghívóin, felkérő levelein, a programon, a kiadványon, a megjelent plakátokon és a honlapon feltüntettük az NKFIH, valamint az MTA könyvtár támogatását és logóját.

A rendezvény plenáris és szekció előadótermeiben programtáblát helyeztünk ki, amelyen szintén feltüntettük a NKFIH, valamint az MTA könyvtár támogatását és logóját.

A vándorgyűlésen készült további fotók megtekinthetők a rendezvény honlapján: https://foldtan.hu/hu/foldtudomanyi_vandorgyules_2019

Budapest, 2019. 10. 14.

A beszámolót készítette:

Krivánné Horváth Ágnes
MFT ügyvezető